

khwqse a mint | als K. I.169. *khwqse nár* akármí | irgendwas
K. I.167. — v. ö. *kwoss*.

khwqseti hasít | spalten K. I.170. — v. ö. *khwāsi*.

khwqšyi imádkozik | beten K. II.376. — l. *khwqšši*.

khwqšpē jū borókaág | wachholder P. III.539. — v. ö. *χqšēp*.
khwqšši 1) imádkozik | beten KL. 26. 2) panaszkodik | klagen
P. 23. *khwaššekhqtī* id. P. 27.

khwostī felránt | aufreissen K. — v. ö. *khwāsi*.

khwqt . . . — l. *khot* . . . *χot* . . .

khwuji l. *zuji*. — *khwūl* l. *zul*. — *khwūlti* l. *zūli*. — *khwureti*
l. *khuratē*.
SZILASI MÓRICZ.

A Königsbergi Töredék újabban fölfödözött részeit Nagy Gyula nagy fáradsággal kibetűzte s közzétette az idei Akadémiai Értesítőben. Hogy a szöveget kiegészíthessük, mindenekelőtt a latin eredetijét kellene előkeríteni. Addig részünkről legfőljebb a köv. toldásokat merjük indítványozni. 1. lap, 3. sor: [a]niad le. — 8. s. [Me]rt v. [Mie]rt. — 11. s. uta[l]atlon? — [Te] le[g]. — 13. s. [ha]mar ele mulhas[sa, eg]ecneceg[et] meg[e iarhassa? es] nazaret. — 20. s. iduz leg [maria ysten]. — 21.-2. s. aldut uog te [mend asunuc f]elevl. — 2. lap, 1. s. scen[t]. — 6. sc[en]t. — 24.-5. s. quin angol[oc erevlenec, vrduguc busu- v. buzio-]lanoc (bosszúlának) pukul[n]oc setit segeb[en].

Nagy Gy. olvasására megjegyzendők: 1. l. 23. s. *leszel* alak eddigi tudomásunk szerint a régiségben nincs. — 2. l. 3. s. *vesc* alig lehet más, mint *vész* (mert a *vész* ige régente *vészen* volt). — 12. s. *muyun* alig lehet más, mint tollhiba «muyun» helyett; vö. *mvny* 14. s. és *menyun* 11. s. — 13. s. alkalmasint *állata félen* vagyis oldalt, félre. — 16. s. *latic* = *látuk* (látók) v. *látjuk*. — 20. s. fizeni talán tollhiba *fizetni* helyett? — 26. s. *ignec* nem lehet *égnék*, mert az *ég* sehol sem fordul elő *i*-vel; hanem *igynek*: «ez lőn új igynek csudája».

A nyelvi sajátságokból csak egynéhányat emelünk ki. A *-nek* és *-vel* ragok mélyhangú párja itt *-noc* és *-vol*. Vajjon lehet-e ezeket *o*-val olvasni? akkor a magash. alakokat így kellene képzelnünk: *-nēk*, *-vél*, holott tudjuk, hogy eredetileg így ejtették: *nēkēm*, *vēlem*. Úgy látszik, a *-noc* és *-vol* írás *-nak* és *-val* ejtést jelölt, tehát az Árpádok korában az *o* betű nem csak *o*, hanem *a* hangot is jelölt, s ezen kétértelműség elhárítására alkalmazták aztán az *a* hangra az *a* betűt. Ez utóbbi már itt is megvan, pl. *sarmazal* = *származál* stb., és az 1:21. sorban egymás mellett *wagun* és *uog* = *vagyun* és *vagy*. — Érdekes az *-at*, *-et*-féle főnévképzés változatos alakja: sciletetvi = *sziletetvi* — *tamadatia* = *támadatja* — *aradatia* = *áradatja*, holott a HB-ben *kinzotvia* = *kinzotuja* — és *mogzotbevl* = *mogzotbelöl*. — A névragok közt itt is különböznek hazásukban: *gukeritul* = *gyükeri-tül*, [ke]ralatul = *kerályá-tül* (vagy *-tül*), és másfelől [b]jinucevl = *bínök-ről* s *mogzotbele[vl]* = *mogzotbelöl*, *agbe[le]vl* = *ág-belöl* (ámbár «scuz» mellett «scenz» is előfordul 1:19. és 1:14. s e szerint a *-revl rül*-nek is olvasható; de ez kevésbé valószínű). — Sok nyelvtani alaknak itt van most legrégebb előfordulása, de felsorolásukat máskorra hagyjuk.

SIMONYI ZSIGMOND.